

Henri Langie

Voor Henri Langie, "Kleine Bompa".

Henri Langie

Van Oorlogsvrijwilliger tot Ere-Majoor

Tom Langie

Tom Langie
ISBN: 9789464923858
Copyright
Eerste druk, 2023

Voorwoord

Hoewel ik mijn overgrootvader, Henri Langie, nooit gekend heb, is er toch een sterke band merkbaar. Dit is wellicht zo omdat hij door de vele verhalen die ik gehoord en gelezen heb, van de rest van de familie, in leven wordt gehouden. Vooral mijn vader, Eric Langie, heeft mij warm gehouden en het vuur van Kleine Bompaa doorgegeven.

Naar aanleiding van deze talloze verhalen over mijn overgrootvader en de mate van respect en enthousiasme waarmee er over hem gesproken werd, heb ik besloten om het levensverhaal van mijn overgrootvader vast te leggen in dit boek. Hij maakt me trots om de naam Langie te mogen dragen.

De basis van de verhalen en hetgeen dit alles mogelijk maakt zijn de nauwkeurig bijgehouden dagboeken, documenten en foto's van Henri en van het Belgische leger, de verschillende interviews en gesprekken die ik met de familie heb gevoerd, alsook diverse andere bronnen.

De afstand tussen ons allemaal is tegelijkertijd ver en kortbij en het zou zonde zijn om onze rijke familiegeschiedenis niet vast te leggen.

- Tom Langie

tomlangie@icloud.com

Wij hopen voor al hetgeen wij gedurende ons leven in zorgen en kommer voor u gedaan hebben, dat gij ons niet zult vergeten en onze nagedachtenis zult bewaren.

- Henri Langie en Leontine Van Nieuwenhuyze

Inhoudstabel

HENRI LANGIE	15
DE EERSTE WERELDOORLOG	20
DE VUURDOOP - HALEN	21
DE STRIJD VAN STEENSTRAAT	27
OPLEIDINGEN IN FRANKRIJK	40
HET LEVEN AAN HET FRONT	42
HET GROTE OFFENSIEF - HOUTHULST	85
HET BEVRIJDINGSOFFENSIEF	95
WAPENSTILSTAND	100
THUISKOMST	103
BEZETTINGSTROEPEN	106
LEONTINE VAN NIEUWENHUYZE	108
BEROEPSSOLDAAT	114
LUITENANT LANGIE	117
HUWELIJK	120
ROGER LANGIE	121
ETIENNE LANGIE	122
MARIE-CLÉMENTINE, LEON & EMMA LANGIE	123
DE ARDENSE JAGERS	124
KAPITEIN-COMMANDANT	128
TWEEDE LINIEREGIMENT IN GENT	131
DE TWEEDE WERELDOORLOG	139
DE 18-DAAGSE VELDTOCHT	145
WERKBATALJON	152
KRIJGSGEVANGEN IN FRANKRIJK	166
VRIJLATING EN REPATRIËRING	173
THUISKOMST TE GENT	178
KRIJGSGEVANGEN IN BELGIË	184
ONDER DUITSE BEZETTING	190
KRIJGSGEVANGEN IN DUITSLAND	192
RUSSISCHE BEVRIJDING	198
TERUG AAN DE SLAG	209
ERE-MAJOOR OP RUST	210
'KLEINE BOMPA'	220
AFSCHIED	221
ANNEX	232
BRONNEN	240

Henri Langie

Op 29 maart 1893 wordt er in Ronse, Oost-Vlaanderen, een jongen geboren, genaamd Henri Langie. Henri is het vierde kind in het gezin van Edouard Langie en Marie-Thérèse Van der Gheynst. Vader Edouard en moeder Marie-Thérèse werken als landbouwers op de akkers die ze bezitten rondom de Dammekensstraat in Ronse. Voor de geboorte van Henri waren er reeds drie kinderen in het gezin, Marie-Clémentine, Marie-Leonie en François Xavier. Helaas overlijden Marie-Leonie en François Xavier beiden in het jaar 1891. Twee jaar later zijn Edouard en Marie-Thérèse dan ook meer dan blij met de komst van hun gezonde en struise zoon Henri. Na Henri volgen er nog twee gezonde kinderen in het gezin, zoon Leon en dochter Emma.

Edouard Langie

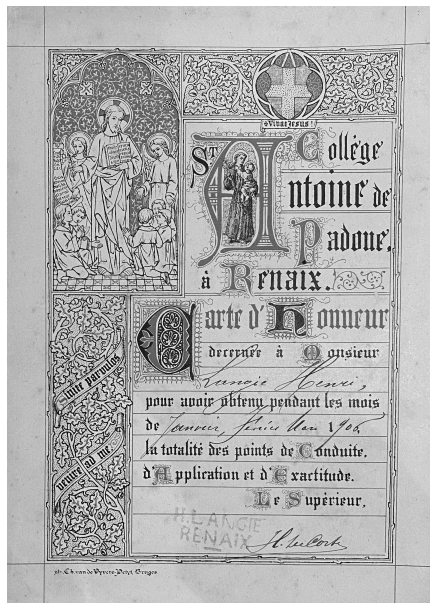
*Marie-Thérèse Van der
Gheynst*

Dat Henri een vinnige jongen is blijkt uit het verhaal van zijn eerste fiets. Aanvankelijk probeert hij een rijtuig in elkaar te steken door middel van wielen uit weefgetouw te fabriceren. Een aantal pogingen en glorieuze vallen later blijkt dit toch niet zo een goed idee te zijn. Uiteindelijk krijgt hij toch een fiets te pakken en is de euforie groot. Het gevaar daarentegen is nog niet geweken. Vroeger moest er op de fiets nog met de voeten geremd worden en wie de Dammekensstraat kent, kan zo voor zijn ogen zien hoe de kleine Henri die straat afdondert. Al roepend op de, gelukkig zeldzame voetgangers: "GOA WIEG, GOA WIEG!" op zijn weg naar beneden. Om vervolgens het Kruis Lieve Heer onderaan de draai op het nippertje te missen, om dan, hijgend van de spanning, tot stilstand te komen in de wijk "den Hoaze".

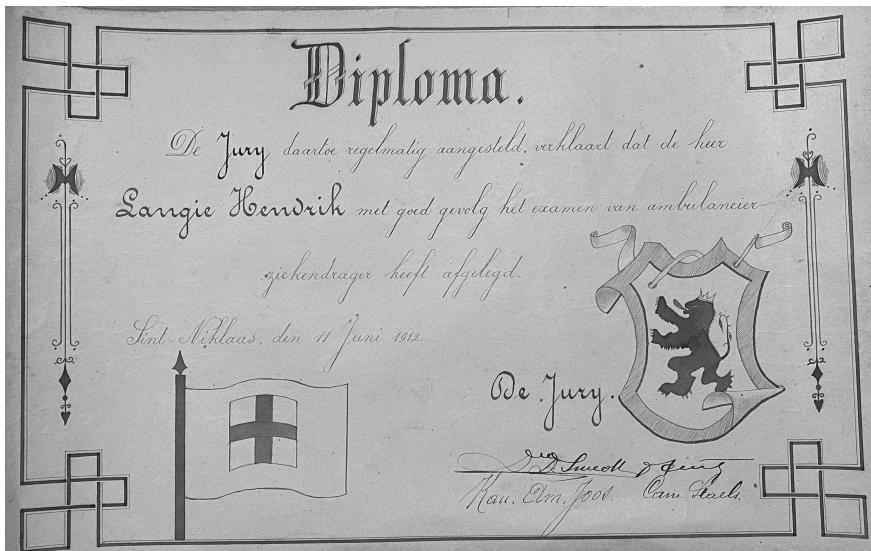

Henri in 1903

Henri is niet alleen vinnig, hij is ook zeer verstandig. Zoals vroeger vaker het geval was, werden de kinderen gezien als goedkope werkkrachten en werd het nut van studeren niet onmiddellijk ingezien. Edouard wilde daarom aanvankelijk dat Henri stopte met studeren en begon te werken na het voltooien van de lagere school. Na veelvuldig aandringen van de meester in de lagere school, stemt Edouard er toch in toe om Henri naar het college te laten gaan. Een goede beslissing, want jarenlang kunnen de Heiligenlevens in de huiskamer bewonderd worden die Henri als prijs kreeg wanneer hij primus van de klas was.

Na het college volgt de normaalschool in Sint-Niklaas waar hij studeert voor het diploma van onderwijzer. In de zomer van 1912 slaagt hij in het kader van de militieklassen voor het examen van ambulancier-ziekendrager bij het Rode Kruis van België. Na het afronden van deze klassen in 1913 wordt Henri als milicien opgenomen in de administratieve troepen, maar omwille van de toen heersende vrede wordt hij vrijgesteld van de dienstplicht.

Diploma ambulancier-ziekendrager Henri

De 20-jarige Henri studeert af op 31 juli 1913 en wordt als jonge Meester benoemd op zijn voormalig college te Ronse. Lang heeft hij daar echter geen les kunnen geven, want op 28 juli 1914 breekt de Eerste Wereldoorlog uit. Henri trekt als oorlogsvrijwilliger ten strijde. Zijn jongere broer Leon neemt zijn plaats in als onderwijzer.

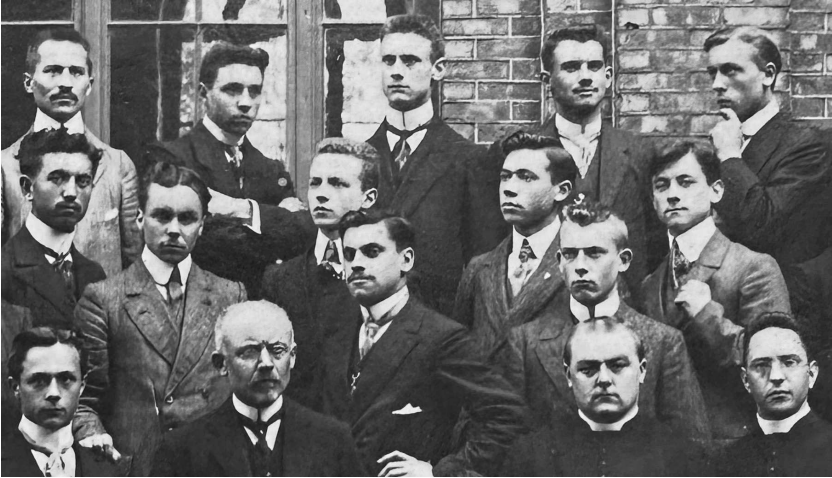

Foto van het diplomajaar 1913 - Henri midden vooraan met hand in zij

De Eerste Wereldoorlog

De Oostenrijk-Hongaarse aartshertog Frans Ferdinand en zijn vrouw, gravin Sophie Chotek, worden in Sarajevo vermoord op 28 juni 1914. Als gevolg van deze brutale aanslag breekt een maand later de Eerste Wereldoorlog uit. Wereldoorlog I was een oorlog die plaatsvond op een ongehoorde en ondenkbare schaal. Ongeveer 65 miljoen soldaten trokken in deze oorlog ten strijde. Van deze soldaten sneuvelden er 10 miljoen en 20 miljoen van hen raakten psychisch of fysisch onherstelbaar gewond. De oorlog strekte zich uit van de kusten van Amerika tot de kusten van Azië.

De landen die in dit conflict betrokken raakten waren talrijk. Als gevolg van het weigeren van het Oostenrijks-Hongaarse ultimatum verklaarde Oostenrijk-Hongarije de oorlog aan Servië en mobiliseerde zich. Door de steun die de Duitsers beloofd hadden aan Frans Jozef, de keizer van Oostenrijk-Hongarije, raakte ook Duitsland onder leiding van keizer Wilhelm II betrokken in het conflict. Servië kreeg op basis van een bestaand verdrag de steun van Rusland en beide landen mobiliseerden zich. Door deze oorlogsverklaring en massale mobilisatie traden de bestaande militaire verdragen in werking en de meeste Europese landen werden op deze manier in het conflict betrokken. Duitsland stelde België een ultimatum, waarin het onder andere vroeg om een vrije doortocht door België te garanderen. Door het weigeren van het ultimatum gaf België zijn neutraliteit op. België mobiliseerde zich en vroeg steun aan de Geallieerden - waaronder de Triple Entente Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Rusland - en ging samen met hen de strijd aan tegen de Centrale Mogendheden.

De vuurdoop - Halen

Op 1 augustus 1914 sluit Henri zich, samen met 20.000 anderen, vrijwillig aan bij het Belgische leger. Hij wordt ingedeeld bij de 3e compagnie van het 2e regiment van de Ambulance Colonne van de 1e Legerdivisie te Gent en vervolgens naar het front gestuurd waar hij als brancardier wordt ingezet. Zijn vuurdoop volgt op 12 augustus bij de Slag van Halen, ook bekend als de Slag der Zilveren Helmen.

Brancardier Henri Langie (rechts)

Henri vertelt het relaas van deze legendarische strijd:

Op 11 augustus 1914 om 18 uur wordt in het Belgische hoofdkwartier in Leuven de situatie als volgt vastgesteld:

“Er is reden om aan te nemen dat een vijandelijke cavaleriemacht zich beweegt van St. Truiden en omgeving richting Hasselt, om vervolgens naar het noorden van Diest te gaan.”

De informatie van het hoofdkwartier was juist: het 2e en 4e cavaleriecorps onder bevel van Generaal von der Marwitz bevond zich al sinds 10 augustus voor het Belgische front. Alles wees erop dat Generaal von der Marwitz zou proberen om de linkervleugel van het Belgische leger te omzeilen. Het 2e cavaleriecorps was intussen richting Hasselt getrokken en had, op 11 en 12 augustus, tussen Hasselt en Kortesseem gelegerd, terwijl het 4e cavaleriecorps naar Herk-De-Stad was getrokken en had gelegerd in Borgloon. Het waren deze 2e en 4e cavaleriedivisies die de aanval op Halen zouden uitvoeren, hun sterkte werd geschat op 12.000 strijders.

Aan de Belgische kant hadden we 3 compagnieën karabiniers-cyclisten en 4 cavalerieregimenten met een totaal van ongeveer 2.800 strijders. Deze werden verstrekt door de 4e Gemengde Brigade bestaande uit ongeveer 3.000 strijders. Totaal was de verhouding zo een 6.000 Belgische strijders tegen 12.000 Duitse strijders.

Het verloop van de strijd startte met de weerstand die de 3 compagnieën karabiniers-cyclisten boden aan de aanvallende strijdtroepen. Deze werd gevolgd door een strijd tussen de cavalerieregimenten van de beide legers. De versterking van de 4e Gemengde Brigade werd intussen ingeroepen. De 4e Gemengde

Brigade vertrok om 10u30 uit Sint-Margriete-Houtem. De opdracht was om de rugzakken achter te laten in het kamp. De kampuitrusting, mobilisatiezakken, kleine ketels en extra munitie en proviand voor 3 dagen moesten worden meegenomen.

Om 12u20 ontvangt de commandant van de 4e Gemengde Brigade bij de uitgang van Glabbeek de volgende boodschap: "Breng onmiddellijk het artillerie van de 4e Gemengde Brigade naar Waanrode.". De artillerie moest dus snel voorbij de infanterie gaan en dit langs zanderige en moeilijke paden. De 3 batterijen, 7 km lang, hebben zonder pauze gedraafd en zijn bij aankomst in Loksbergen direct het gevecht ingegaan zonder de tijd te nemen om uit te rusten.

De commandant van de Belgische strijdkrachten had een dubbele opdracht gekregen:

1. De uitgangen van de Gete en de Demer versperren

De waanzinnige aanvallen van de vijand in Yzerebeek en de bezetting van Liebroek tonen duidelijk aan dat de aanvallende intentie van de vijand zeker was. Minder dan 6000 man, ondersteund door 24 kanonnen, blokkeerden de weg voor de tegenstander, sterk met 12.000 man en 40 kanonnen, zonder rekening te houden met de machinegeweren!

Op een bepaald moment had echter, onder de troepen van het II/24, die opereerden in het gebied van de beek van de Yserbeek, een verzwakking plaatsgevonden. Het waren kleine uitvallen, betreurenswaardig waarschijnlijk, maar geïsoleerd en die men kan toeschrijven aan meerdere oorzaken:

a) jonge troepen, nog niet beproefd, die hun inzet in één van de meest bloederige gevechten van de campagne ervaren.

b) het aanzicht van de dood, de klachten van de gewonden, de geur van kruit en brand, de afschuwelijke stank van honderden paarden blootgesteld aan de brandende zon.

c) het ontzagwekkende uitrollen van de cavalerie-eskadrons, die zich terugtrokken bij de aanpak van het II/24, van de posities die ze tot dan toe hadden bezet, had een rampzalige invloed op het moreel van de mannen.

d) commando terugtrekken! Door wie?

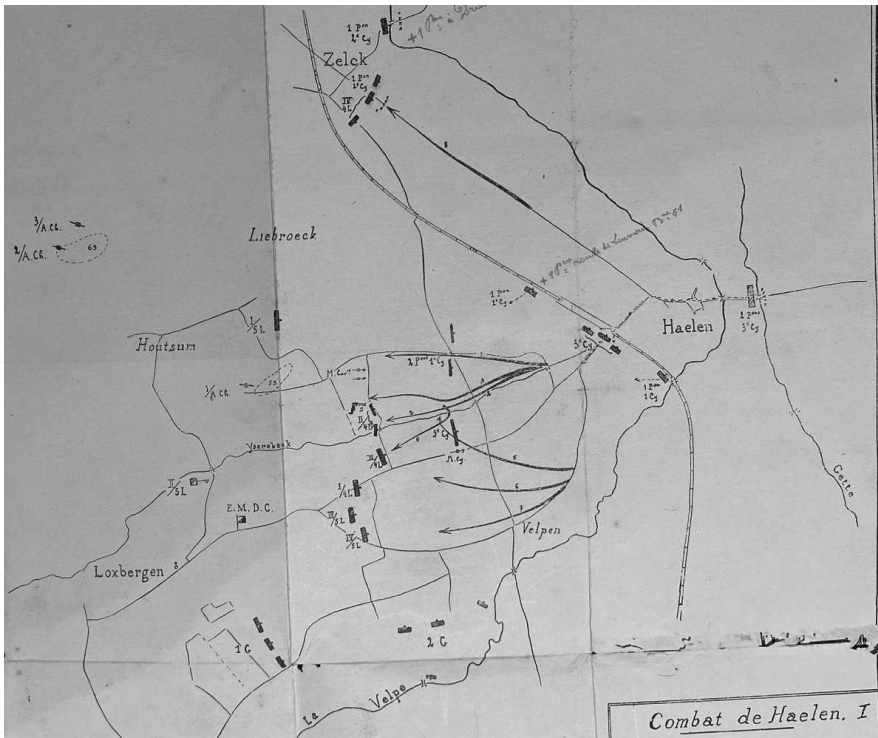
e) verlies van het kader: gedode officieren: 15%, gewonde officieren: 20%, onderofficieren gedood en gewond: 15%.

Iedereen probeerde te voorkomen dat de vechtende troepen terugtrokken. Zo beval Generaal De Witte dat peloton Kunnen vooruitstormde met de vlag van de 4e lijn voorop naar de boerderij van de Yzerebeek om geïsoleerde soldaten mee te nemen naar het gevecht. Dit peloton had 8 doden! De tweede groep verzwakte soldaten die Kapitein Colpin en andere officieren hadden verzameld vertrokken naar de gevechtlijn met de vlag van de 24e lijn voorop.

2. De vijand terugdrijven naar de rechteroever.

De vijand werd door onze troepen gestopt onder de omstandigheden waarin hij de partij verloren voelde. Hij hield op met vechten rond 18 of 19 uur, uitgeput net als de onze, maar hij had gebruik gemaakt van deze rustpauze om zich vrijelijk achter

de Gete terug te trekken, Halen en het voorterrein te evacueren waar hij zich zo onhandig had ingegraven. Als onze troepen hem op dit kritieke moment niet een paar van deze goede slagen hadden toegebracht die hem zouden kunnen doden, is het wel waar dat de vijand diep geschokt was en dat de overwinning volledig was.

Kaart van de strijd van Halen

De verliezen die door de betrokken troepen zijn geleden waren als volgt:

Karabiniers-cyclisten: 2 officieren en 28 soldaten gedood: 15%
4e gemengde Brigade: 6 officieren en 116 soldaten gedood: 4,5%
Brigades Lanciers: 3 officieren en 9 soldaten gedood: 1,5%
Brigades Gidsen: 0 officieren en 3 soldaten gedood: 0,5%

Ik denk dat we de conclusie van Luitenant-Kolonel Beernaerts kunnen aannemen dat Halen een overwinning is van alle troepen die eraan hebben deelgenomen, wat hen overigens heeft toegestaan 'Halen' op hun vaandels te zetten.

Deze legendarische strijd tegen de 'Huzaren' was het laatste grote gevecht te paard en de enige Belgische overwinning zonder de hulp van de Geallieerden. Als brancardier was er uiteraard veel 'opruimwerk' te doen op het slagveld. Zo moesten er 398 gesneuvelde paarden worden afgevoerd van het strijdveld van Halen. De Duitse elitetroepen die aan deze slag deelnamen, beschikten over zilveren helmen en paarden met zilver versierd. Vandaar de benaming Slag der Zilveren Helmen. Tijdens deze opruimwerken heeft Henri dan ook een verzilverd hoefijzer van de Duitsers weten te bemachtigen dat nog steeds bewaard wordt in het familiearchief.

*Verzilverd hoefijzer
van de Duitse
troepen*

*Zilveren Helm van de
Duitse Troepen*